

Nowości z zamku Bolków

Zamek Bolków bez wątpienia jest jednym z najciekawszych ale i najmniej zbadanych na Dolnym Śląsku. Oficjalnie jest to oddział Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze. Nic więc dziwnego, że co pewien czas podejmuje się tam prace archeologiczne mające przybliżyć jego historię.

Dlatego też w 2023 roku założono wykop pozwalający odkryć kolejne zapomniane na dzień dzisiejszy warstwy warowni. Prace prowadzone przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego i Muzeum Karkonoskie były nadzorowane przez dr Stanisława Wilka z Działu Archeologii MK oraz dr Przemysława Nocunia z Zakładu Archeologii Średniowiecza i Czasów Nowożytnych Instytutu Archeologii UJ.

Foto: Krzysztof Tęcza

Oficjalnie prace wykopaliskowe przeprowadzone w lipcu i na początku sierpnia 2023 roku miały na celu rozpoznanie najstarszych faz budowy zamku. W trzech wykopach obejmujących łącznie niecałe 35 metrów kwadratowych gruntu odkryto fundamenty nieznannej budowli co pozwala patrzeć na dalsze prace z optymizmem. Wstępnie założona hipoteza co do przeznaczenia tej budowli zakłada, że mogła ona pełnić funkcje reprezentacyjne, możliwe że była to kaplica zamkowa.

Podczas pierwszego sezonu z wykopów wydobyto sporą ilość zabytków ruchomych m.in. ceramiki, szklanych naczyń, gomótek (starych szyb okiennych) oraz przedmiotów metalowych np. nożyczki do przycinania knotów. Największą sensacją jest odkrycie w wykopie założonym w pobliżu wieży ostatecznej obrony porozbijanych kafli piecowych określanych jako późnorennesansowe i barokowe. Trafiły one do wykopu w trakcie prac budowlanych w przedziale czasowym pomiędzy XVIII a początkiem XIX wieku. Niestety ich stan nie jest najlepszy. Niemniej ponad tysiąc elementów wydobytych w pierwszym sezonie badań trafiło w ręce archeologów z Muzeum Karkonoskiego i teraz po oczyszczeniu rozpoczęto mozolną pracę przy dopasowywaniu poszczególnych elementów w całość. Już wstępne oględziny kafli przynoszą wiele ciekawych informacji o czasach kiedy je wykonano. Na części z nich znajdują się portretowe przedstawienia europejskich władców, XVII-

wiecznych arystokratów śląskich oraz ich herby czy personifikacje np. miłości. Są kafle na których małe aniołki podtrzymują herb Świnków właścicieli sąsiedniego zamku Świny.

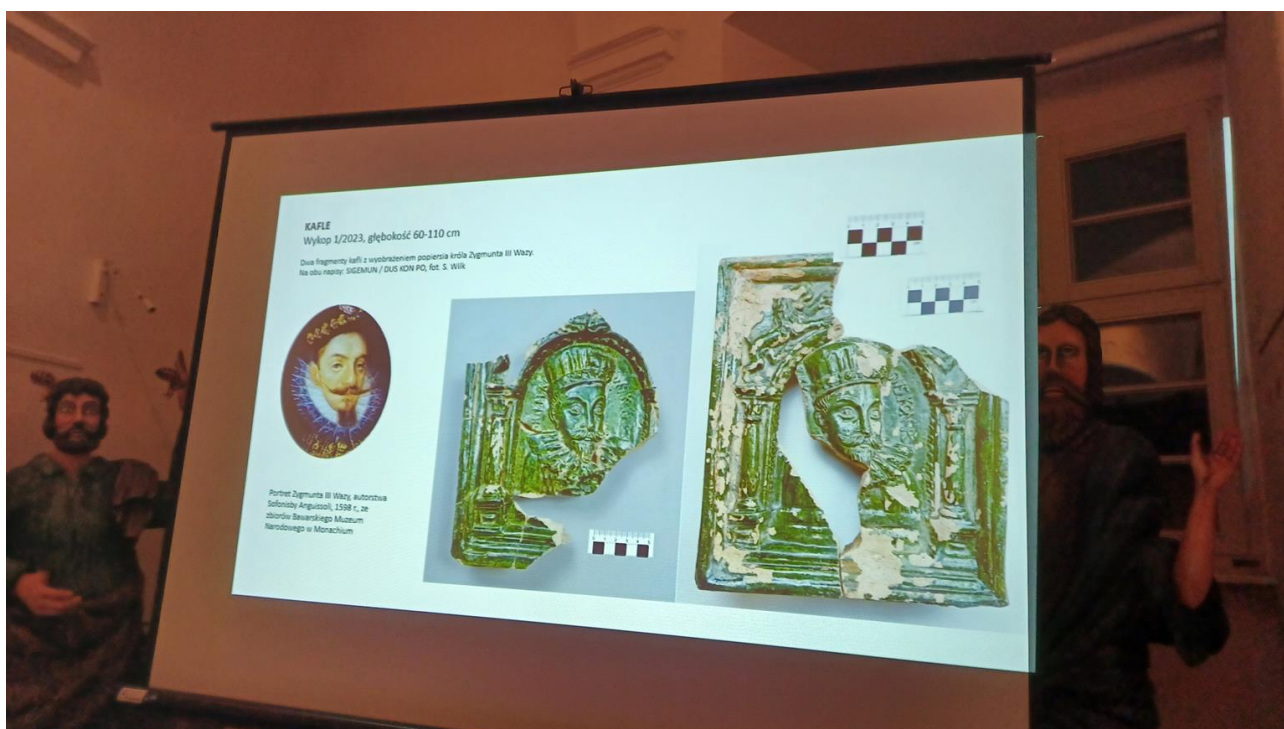

Foto: Krzysztof Tęcza

Niezwykłym odkryciem okazało się wydatowanie próbek pobranych z drewnianego krzyża zamykającego okno zlokalizowane w zewnętrznym murze dawnej wieży mieszkalnej. Badania dendrochronologiczne dowiodły, że okno pochodzi z czasów panowania Bolka I Surowego czyli około 1290 roku co czyni je jednym z najstarszych tego typu obiektów na terenie Polski.

Ponieważ badania na zamku Bolków będą kontynuowane w obecnym roku mamy nadzieję, że archeolodzy odkryją jeszcze wiele artefaktów dzięki którym będziemy mogli poznać bardziej szczegółowo historię naszego pięknego zamku. Według już dokonanych badań zweryfikowano negatywnie tezę, że w okresie wcześniejszym zamek swoją zabudową zajmował mniejszą powierzchnię.

Jeżeli kogoś interesują wyniki przeprowadzonych w 2023 roku badań archeologicznych na zamku Bolków zachęcam do sięgnięcia po ostatni numer magazynu popularnonaukowego „Archeologia żywa”, w którym archeolodzy biorący udział w pracach wykopaliskowych dzielą się swoimi odkryciami oraz przemyśleniami co do konkretnych detali.

Powyższy tekst napisałem w oparciu o materiały przekazane przez dr Przemysława Nocunia, który wygłosił stosowny wykład podczas spotkania z przewodnikami sudeckimi w Muzeum Przyrodniczym w lutym 2024 roku.

Krzysztof Tęcza